

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 19-02-39798 צרפתי נ' גורן

לפני כבוד השופטת קרן אזולאי

תובע משה צרפתי
באמצעות ב"כ עו"ד א' אבידן

נגד

נתבע חגי גורן
באמצעות ב"כ עו"ד נ' רוזנשטיין

פסק דין

1

2

3 1. האם רשומה שפרסם הנתבע בעמוד פייסבוק מהווה לשון הרע? האם עומדות
4 לנתבע ההגנות הקבועות בחוק? אלה השאלות המתעוררות בהליך שלפניי.

5

6

עיקרי העובדות וטענות הצדדים

7

8 2. התובע והנתבע הם חברים פעילים בקהילה של רקדני סלסה בירושלים, ולוקחים
9 בה חלק כרקדנים וכמדריכי סלסה. ביום 4.12.2018, באמצע הלילה, פרסם הנתבע רשומה
10 ("פוסט") בעמוד הפייסבוק שלו. הרשומה, שתוכנה המלא יובא בהמשך, מתייחסת
11 להתנהלות נטענת של הנתבע במהלך ריקודי הסלסה. התביעה שלפניי הוגשה בעקבות
12 פרסום אותה רשומה.

13

14 בכתב התביעה טען הנתבע כי ביום 4.12.2018 הוא התעורר לגלות שהיה, לטענתו,
15 קורבן ל"שיימינג", לאחר שמכריו הסבו את תשומת ליבו לרשומה שפרסם הנתבע בעמוד
16 הפייסבוק שלו, שבו כ-3,000 חברים, ואשר ייחסה לתובע ביצוע מעשים שונים העולים כדי
17 הצגתו כמטריד מינית סדרתי. הנתבע טען כי במשך מספר שעות לאחר מכן נרשמו תגובות
18 רבות לרשומה, ועל מנת למזער את הנזק, גם הנתבע פרסם מספר תגובות. לטענת התובע,
19 רק לאחר מספר שעות השיח נעצר, בעקבות תגובות שונות שפרסמו חלק מהמגיבים, שבהן
20 הביעו מחאה הן באשר לתוכן הפרסום הן באשר לאופן שבו פורסם. הנתבע טען כי חרף
21 העובדה שחלק מהמגיבים לרשומה טענו שלא היה מקום לפרסום האמור במתכונת זו,
22 הנתבע סירב להסיר את הפרסום, ואף הוסיף רשומה נוספת, שנועדה להבהיר את מניעיו

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 לפרסום. ביום 9.12.2018 התובע פנה לנתבע באמצעות בא-כוחו וביקש להסיר את הפרסום
2 ולהימנע מכל פרסום עתידי. לפי הטענה, הנתבע סירב לעשות כן. גם שיחה שהתקיימה בין
3 באי-כוח הצדדים לא הביאה לשינוי המצב העובדתי ולהסרת הרשומה. התובע טען כי
4 הפרסום מהווה לשון רע ומייחס לו הטרדה מינית ותכונות שליליות, וכי הפרסום נעשה
5 בכוונה לפגוע בתובע ובמשלח ידו. לטענת התובע, חלף פנייה לגורמי אכיפת החוק, הנתבע
6 בחר לחרוץ את דינו בפרסום פומבי, תוך פגיעה בשמו הטוב. על כן, התובע טען שלא עומדות
7 לנתבע ההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: **חוק איסור לשון**
8 **הרע או החוק**), ויש לקבוע כי על הנתבע לפצותו.
9

10 3. הנתבע טען להגנות הקבועות בחוק. לטענת הנתבע, התובע הגיע להקדמות
11 שהנתבע ניהל, ונצפה על ידו מבצע פעולות שונות שעולות כדי הטרדה של רקדניות. הנתבע
12 טען כי טרם פרסום הרשומה הוא פנה לתובע מספר פעמים ודרש ממנו להפסיק, אך
13 התנהגות זו, לפי הטענה, לא פסקה. לטענת הנתבע, הואיל וראה שהתובע לא חדל
14 מהתנהלות זו, הוא סבר שהוא מחויב להזהיר רקדניות. הנתבע ציין בכתב ההגנה כי לא
15 ראה דרך אחרת לפעול, הואיל ושיחותיו עם התובע לא הועילו, ומנגד, הוא סבר שאינו יכול
16 לפנות לרשויות האכיפה, כיוון שרק הרקדניות עצמן יכולות לעשות כן. הנתבע טען שהוא
17 כתב ברשומה תיאור של מה שראה ושמע, והוסיף כי הדבר נלמד גם מהתגובות שפרסם
18 התובע לרשומה, שבהן טען כי רקדנית שלא נוח לה עוזבת את הריקוד, ואם היא נשארת,
19 סימן שטוב לה. הנתבע טען כי הרשומה כוללת תיאור עובדתי, ומבוססת על עדויות של
20 רקדניות עימן שוחח. הנתבע הוסיף כי עומדות לו ההגנות הקבועות בחוק, לרבות הגנת
21 אמת הפרסום והגנת תום הלב, וכי כמנהל ערבי סלסה הייתה לו חובה חוקית ומוסרית
22 לפרסם את הרשומה כדי להגן על רקדניות.
23

התצהירים והעדויות שנשמעו

24
25
26 4. מטעם התובע הוגש תצהירו שלו. מטעם הנתבע הוגש תצהירו שלו, תצהירים של
27 15 רקדניות, תצהיר של שותפו לשעבר של הנתבע, וכן חוות דעת של אדם שטען שהוא
28 מומחה לעניין שיטת הריקוד. לדיון ההוכחות לא התייצבו שתיים מהרקדניות, ועל כן, 13
29 נשים נחקרו בחקירה נגדית.
30

הפרסום

31
32
33 5. על מנת להעריך את טיבו של הפרסום, תובא במלואה הרשומה שפרסם הנתבע
34 בעמוד הפייסבוק שלו:

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49

"מעולם לא כתבתי פוסט כזה והייתי רוצה לא לכתוב יותר לעולם.
 אני לא מוצא הנאה בכתיבת הפוסט. בחיים לא עשיתי שיימינג לאדם ואני לא מתגאה בכך. אחרי שש שנים שבהן שורפות עיניי וכאב ליבי אני בוחר להתבטא.
 משה צרפתי –
 כבר כ-6 שנים שאתה מגיע כלקוח למקומות הסלסה בירושלים.
 6 שנים שאני צופה בך נצמד לבנות ומתנהג כאילו כך אמורים לרק[ו]ד.
 מוריד את הידיים שלך מטה בתמימות לגבול בין הגב לישבן.
 עושה הרמות שונות שבהן אתה מרים את הבחורה לעיתים אף מהישבן ושוב נצמד.
 עושה הפלות שבהן אתה דוחף מצמיד את הרגל שלך בין הרגליים של הבחורה או 'סתם' שוב נצמד לבחורה.
 ריקוד אחד שבו אתה מיתמם, לא מספיק לך. ואתה באופן קבוע ממשיך לרקוד עם אותה בחורה ריקוד אחר ריקוד כאילו בסלסה אמורים לרקוד 5 ריקודים ברצף ובלי לשאול אותה להסכמתה.
 מרבית הבנות שאתה רוקד איתן חדשות בסלסה. לותיקות אתה יודע שאין לך טעם להתקרב. אז אתה תופס את החדשות ומתיישב עליהן.
 ראיתי בעיני כבר מספר פעמים שאחרי ריקוד איתך, הבחורה איתה רקדת בוכה. לצערי אני בטוח שיש עוד פעמים רבות שעניי לא קלטו או שלא הייתי נוכח. מעבר לשם הרע שאתה מוציא לסלסה אליה הבחורה איתה רקדת לא תחזור לעולם, אתה משאיר את הבחורה עם טראומה שהשלכות שלה יכולות להיות חמורות לכל חייה.
 סיימת לנצל את המוסכמה החברתית של קרבה בריקוד לטובת סיפוק רצונותייך במשמרת שלי.
 בכל ערב סלסה שיש לי קשר אליו, אל תבוא. אם תבוא אבקש ממך לעזוב.

בנות,

אל תרשו. תדברו. תגידו בגאווה. כשמישהי אחת באה אלי אני אכן לרוב לא מעיף רקדן מהמועדון במקרה שאינו קיצוני. אבל אני מטפל, פותח עיניים ושואל אחרות. ואז אם אכן יש בעיה היא תצא לאור. תמצאו את מי שאתן סומכות עליו ותדברו. אם לא בשבילכן אז בשביל הבאה בתור שתוטרד.

בנים,

אחרי 12 שנים בסצינת הריקודים אני רואה יותר מדי מאיתנו ששוכחים שאנחנו רוקדים עם יצור חי שיש לו רגשות.
 הכוונות שלנו לא משנות. הן יכולות להיות הכי טובות בעולם. המשמעות שאנחנו נותנים לפעולות שלנו לא משנה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 הדבר היחיד שמשנה זה איך הצד השני מפרש את
 2 ההתנהגות שלנו.
 3 נכון שאנחנו לא תמיד יכולים לכפות פרשנות על הצד השני
 4 וגם לא תמיד לדעת איך יפרש. אבל אנחנו יכולים לפתוח
 5 עיניים, להפעיל את השכל הישר ולפחות לנסות.
 6 ובעיקר לא לנצל שטחים אפורים למציאת הסיפוקים שלנו.
 7 הסיפוק הזה לא יסופק לעולם ממילא. האמונה בעצמנו כן.

8
9 בעצב רב."

10
11
12 הרשומה פורסמה בשעה 3:50 לפנות בוקר. לאחר הפרסום החלו להופיע תגובות רבות של
 13 אנשים לרשומה והתנהל דיון ער בעניין. חלק מהתגובות תמכו בנתבע, וחלק מהתגובות
 14 תמכו בתובע – בין אם על ידי מספר רקדניות שטענו שרקדו עם התובע ולא חשו כך, ובין
 15 אם על ידי העלאת טענות כי ללא תלות בשאלת נכונות הדברים, אין זו הדרך לטפל בעניין.
 16 גם התובע השתתף בדיון, ומספר פעמים הגיב לרשומה או לתגובות שפרסמו אחרים. בשלב
 17 מסוים הנתבע פרסם תגובה מטעמו, שבה ביקש להסביר את הסיבה לפרסום הרשומה.
 18 רשומה נוספת זו אינה חלק מההליך הנוכחי. כשהדיון החל לדעוך, התובע פרסם רשומה
 19 מסכמת מטעמו. בדיון שהתקיים ביום 10.6.2020 הבהיר הנתבע כי הרשומה הייתה גלויה
 20 לתקופה של כשנה, ומאז היא גלויה לנתבע בלבד (עמ' 2 לפרוטוקול, בשורה 29).

דיון והכרעה

21
22
23
24 6. חוק איסור לשון הרע משקף איזון בין זכויות, תכליות ואינטרסים. החוק מגן, מן
 25 העבר האחד, על זכותו של אדם לשם טוב ולכבוד האדם. מן העבר השני מגן החוק על חופש
 26 הביטוי ועל זכויות ואינטרסים שונים שעשויים להצדיק פרסום מסוים, אף אם פוגעני.
 27 האיזון האמור אינו רק בין זכויות, אלא גם בין הפרט, ששמו הטוב נפגע, לבין הכלל –
 28 במיוחד כאשר ביסוד הפרסום טמון אינטרס ציבורי כללי. איזון זה בא לידי ביטוי באופן
 29 שבו החוק מעוצב. תחילה מורה החוק על בחינה האם הפרסום מהווה לשון הרע. אם כן,
 30 נבחנת השאלה האם הפרסום מוגן באחת מן ההגנות הקבועות בחוק. המשמעות של קיומן
 31 של הגנות בחוק איסור לשון הרע היא שישנם מצבים שבהם פרסום יהיה פוגעני, במובן זה
 32 שהוא יהווה לשון הרע, אולם המפרסם יזכה להגנה (להרחבה ראו דנ"א 2121/12 פלוני נ'
 33 דיין, פ"ד סז(1) 667, 703-704 (2014); להלן: עניין דיין).

34
35 7. השאלה האם פרסום כלשהו מהווה עוולת לשון הרע נבחנת בארבעה שלבים. בשלב
 36 הראשון יש לבחון אם התקיים יסוד הפרסום הקבוע בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע. בשלב
 37 השני נבחן הפרסום לגופו, והשאלה אם הוא מהווה לשון הרע. ככל שהתשובה לכך חיובית,

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 19-02-39798 צרפתי נ' גורן

1 בשלב השלישי נבחנות ההגנות הקבועות בחוק, ואם הנתבע נהנה מהגנות אלה. ככל שכן,
2 לא קמה עילת תביעה בלשון הרע. ככל שלא, נבחן השלב הרביעי, שעניינו קביעת הסעד
3 המתאים בנסיבות העניין (ראו, ע"א 751/10 פלוני נ' דיין, פסקה 6 לפסק דינו של כב'
4 השופט י' עמית (8.2.2012)).

5

6 8. הצדדים בהליך הנוכחי לא חלקו על התקיימות יסוד הפרסום ועל כך שהפרסום
7 מהווה לשון הרע, והסכימו למקד את המחלוקת בשאלת התקיימות ההגנות המנויות בחוק
8 (ראו, בעמ' 52 לפרוטוקול, בשורות 8-9). ואכן, דומה שאין מי שיחלוק על כך שהרשומה
9 היא פרסום שכולל פרטים והתייחסויות שיש בהם משום לשון הרע לפי ההגדרות בסעיפים
10 1 ו-2 לחוק. בנסיבות אלה, הדיון שלהלן ייצא מנקודת הנחה שהפרסום מהווה לשון הרע
11 ותיבחן השאלה אם הנתבע נהנה מההגנות הקבועות בחוק. הנתבע טען שמתקיימות בעניינו
12 הגנת אמת הפרסום והגנת תום הלב. כפי שיובהר להלן, אני סבורה כי הגנת אמת הפרסום
13 רלוונטית לגבי הטענות העובדתיות שנכללות ברשומה, ואילו הגנת תום הלב רלוונטית לגבי
14 כלל הרשומה, לרבות האמירות שנכללות ברשומה והן בגדר פרשנות והבעת דעה של הכותב.
15 הגנות אלה ייבחנו כסדרן.

16

17

הגנת אמת הפרסום

18

19 9. הגנת אמת הפרסום קבועה בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, אשר קובע כדלקמן:

20

21

22

23

24

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה
טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין
ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה
אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש".

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

על מנת ליהנות מהגנת אמת הפרסום על הנתבע להוכיח את התקיימותם של שני תנאים
מצטברים. הראשון, שהפרסום היה אמת. בעניין זה נקבע בעבר כי שאלת אמיתות הפרסום
נבחנת באופן אובייקטיבי. כלומר, היא אינה תלויה בהבנה של המפרסם. אם הפרסום היה
שגוי, המפרסם לא ייחנה מההגנה, וזאת, גם אם הוא האמין בתום לב שהפרסום אמיתי,
או אם שגה בתום לב לחשוב שמדובר בפרסום אמיתי (ראו, למשל, ע"א 1104/00 אפל נ'
חסון, פ"ד נו(2) 607, 617 (2002)). השני, האם היה בפרסום עניין ציבורי. תנאי זה בוחן
האם יש אינטרס חברתי להגן על הפרסום, למרות שהוא פוגעני ומהווה לשון הרע. התנאי
השני משקף היבט נורמטיבי שבוחן האם הפרסום תורם תרומה ציבורית כלשהי (ראו,
למשל, רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר, בפסקה 20 לפסק דינה של כב' השופטת א'
פרוקצ'יה (12.11.2006); להלן: עניין בן גביר). שני התנאים משקפים את ההנחה "כי
בעניינים בעלי משמעות ציבורית עדיף גילוי האמת, גם אם יש בכך פגיעה בפרט, אשר כלפיו

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 מוטחים דברי ביזוי והשפלה. לא כך הוא, כאשר מדובר בפרסום אמיתי שאין בו ענין
2 לציבור, או בפרסום שקרי, אפילו יש בו מימד של ענין לציבור" (ע"א 89/04 נודלמן נ'
3 שרנסקי, פסקה 23 לפסק דינה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה (4.8.2008)). עוד נקבע
4 בפסיקה כי ככל שלשון הרע מייחסת לנפגע מעשים או פעולות העולים כדי עבירה פלילית,
5 הרי שהמפרסם נושא בנטל מוגבר להוכיח את אמיתות הפרסום (ראו, דנ"א 7325/95
6 ידיעות אחרונות בע"מ נ' קראוס, פ"ד נב(3) 1, 40-41 (1998)).

7
8 על רקע תנאים אלה, תיבחן הרשומה שפרסם הנתבע.

האם הפרסום היה אמת?

10
11
12 10. כפי שנקבע בעניין דיין, האמת אליה מתייחס סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע היא
13 "אמת משפטית", כלומר, עיבוד של בית המשפט בכלים משפטיים את המציאות העובדתית
14 (עניין דיין, בעמ' 707). זוהי "[מ]ידת ההתאמה בין תוכן הפרסום לבין המציאות
15 האובייקטיבית, כפי שהיא מוכחת באמצעות הראיות המובאות במשפט" (אורי שנהר דיני
16 לשון הרע 217 (1997); להלן: שנהר). בשלב הראשון יש לבחון את משמעות הפרסום. זו
17 נקבעת על פי מבחן אובייקטיבי של הקורא הסביר, ועל פי מובן הטבעי והרגיל של המילים.
18 מובנו של הפרסום יכול להילמד מהמילים עצמן, או כביטוי משתמע מן המילים או
19 מנסיבות חיצוניות (ראו, למשל, שנהר, בעמ' 218).

20
21 11. עיון בפרסום נושא הליך זה מעלה כי ניתן לחלק אותו לשלוש קבוצות של טענות.
22 הראשונה, טענות עובדתיות המתייחסות לאופן הריקוד של התובע. בקבוצה זו מנויות
23 טענות כדוגמת הטענה שהתובע "מוריד את הידיים...בתמימות לגבול בין הגב לישבן" או
24 רוקד ברצף מספר ריקודים עם אותה רקדנית. הקבוצה השנייה כוללת טענות שניתן לסווג
25 אותן כפרשנות של התובע ביחס לנסיבות הסובבות את אופן הריקוד, כדוגמת הטענה:
26 "סיימת לנצל את המוסכמה החברתית של קרבה בריקוד לצורך סיפוק רצונותיך במשמרת
27 שלי". הקבוצה השלישית כוללת אמירות כלליות שמופנות לנשים ולגברים באופן כללי,
28 ובהן קריאה לנשים לחשוף התנהלות לא מקובלת, וקריאה לגברים לא לנצל "שטחים
29 אפורים למציאת הסיפוקים" (להלן, ולמען הנוחות, יכוננו: **הקבוצה הראשונה, הקבוצה**
30 **השנייה, והקבוצה השלישית**, בהתאמה).

31
32 12. השאלה הראשונה שנשאלת, אפוא, היא האם כלל הטענות המובאות ברשומה
33 יכולות להיות נושא להגנת אמת הפרסום, במובן זה שניתן להעריך בכלים משפטיים האם
34 הן אמת אם לאו. ברי כי בכל הנוגע לטענות בקבוצה הראשונה, הן הטענות העובדתיות,

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 אין מניעה לבחון את שאלת אמיתותן. כך, ניתן לבחון, למשל, האם הנתבע הציג ראיות
2 שמהן עולה שהתובע רוקד מספר ריקודים ברצף עם אותה רקדנית. השאלה מורכבת יותר
3 ביחס לטענות בקבוצות השנייה והשלישית, שהן פרשניות יותר באופיין, או מהוות הבעת
4 דעה תוך פנייה באופן כללי לנשים ולגברים. בעניין זה השאלה היא איזה מן ההיגדים
5 מהווים עובדות ואיזה מהם מהווים הבעת דעה המבוססת על העובדות; כאשר ככלל,
6 עובדה היא תיאור המציאות האובייקטיבית, ואילו הבעת דעה היא "תיאור של עמדה
7 סובייקטיבית באשר למציאות דברים מסוימת" (ע"א 9406/96 קאקיש נ' ביארס, פ"ד נג(3)
8 352, 358 (1999)).

9

10 13. בפסיקה נקבע שבאופן עקרוני מפרסם יכול להסתמך על הגנת אמת הפרסום גם
11 כאשר הפרסום מנוסח בדרך של הבעת דעה (ראו, ד"נ 9/77 חברת החשמל לישראל בע"מ
12 נ' הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ, פ"ד לב(3) 337, 348 (1978)); אולם, הגנה זו תהא מוגבלת
13 להבעת דעה בעניינים עובדתיים שניתן לאמת אותם (ראו, שנהר, בעמ' 220; עוד ראו ע"א
14 7/79 הוצאת הספרים "החיים" נ' רשות השידור, פ"ד לה(2) 365, 367, 369 (1981); להלן:
15 עניין הוצאת הספרים "החיים"). זאת, כיוון שתכלית ההגנה של אמת הפרסום היא להגן
16 על ביטוי המהווה לשון הרע רק ככל שהוא אמת ויש עניין לציבור בפרסומו. על כן, נקבע
17 בעבר כי הגנת אמת הפרסום תתייחס, ככלל, "לביטויים עובדתיים, להבדיל מביטויים
18 שהם דעה. הטעם לכך הוא כי על פי רוב עשוי להתעורר קושי ממשי בסיווג ביטוי שהוא
19 דעה לקטגוריות אובייקטיביות של 'אמת' או של 'שקר'" (עניין דיין, בעמ' 859, בחוות דעתו
20 של כב' השופט י' דנציגר).

21

22 14. אפתח תחילה בבחינת הטענות העובדתיות שפורטו ברשומה (הקבוצה הראשונה).
23 הטענות העובדתיות שפורטו ברשומה הן אלה: "מוריד את הידיים שלך מטה בתמימות
24 לגבול בין הגב לישבן"; "עושה הרמות שונות שבהן אתה מרים את הבחורה לעיתים אף
25 מהישבן ושוב נצמד"; "עושה הפלות שבהן אתה דוחף מצמיד את הרגל שלך בין הרגליים
26 של הבחורה או 'סתם' שוב נצמד לבחורה"; "ריקוד אחד שבו אתה מיתמם, לא מספיק לך.
27 ואתה באופן קבוע ממשיך לרקוד עם אותה בחורה ריקוד אחר ריקוד כאילו בסלסה
28 אמורים לרקוד 5 ריקודים ברצף ובלי לשאול אותה להסכמתה"; "מרבית הבנות שאתה
29 רוקד איתן חדשות בסלסה. לותיקות אתה יודע שאין לך טעם להתקרב. אז אתה תופס את
30 החדשות ומתיישב עליהן"; "ראיתי בעיני כבר מספר פעמים שאחרי ריקוד איתך, הבחורה
31 איתה רקדת בוכה. לצערי אני בטוח שיש עוד פעמים רבות שעניי לא קלטו או שלא הייתי
32 נוכח"; "מעבר לשם הרע שאתה מוציא לסלסה אליה הבחורה איתה רקדת לא תחזור
33 לעולם, אתה משאיר את הבחורה עם טראומה שהשלכות שלה יכולות להיות חמורות לכל
34 חייה".

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1
2 15. עיון במכלול העדויות שהובאו, הן במסגרת תצהירי העדות הראשית הן במסגרת
3 החקירות הנגדיות, מעלה כי הטענות העובדתיות שהוצגו ברשומה הוכחו כנכונות ברמת
4 ההוכחה הנדרשת. הנתבע ביקש לתמוך עמדתו כי הטענות המובאות ברשומה חוסות תחת
5 הגנת אמת הפרסום בשניים: בעדותו שלו על דברים שראה בעצמו, ובעדויות של רקדניות
6 שהגישו תצהירי עדות ראשית ונחקרו בדיון ההוכחות.
7
8 אשר לעדות הנתבע: הנתבע טען בתצהיר כי ישנן נורמות התנהגות ברורות וידועות
9 בעת ריקוד סלסה. כך, למשל, נטען כי ישנם שני סוגים מרכזיים של אחיזות שבהן אוחז
10 הרקדן המוביל את הרקדן האחר, כשאחת מהן מבוססת על קרבה פיזית רבה יותר
11 מהשנייה (אחיזה "סגורה"). הנתבע טען שגם באחיזה סגורה, ישנה מוסכמה לגבי מיקום
12 היד של הרקדן המוביל על השכם של הרקדן המובל. בנוסף, נטען שמקובל לרקוד ריקוד
13 אחד, והמשך לריקוד נוסף עם אותו בן או בת זוג ייעשה רק בהסכמה מלאה של שני
14 הצדדים. עוד נטען כי אלמנטים מסוימים בריקוד מקובלים רק בהסכמה, או רק בתנאי
15 ריקוד מסוימים. למשל, הנתבע טען כי "הפלות" מביאות לקרבה פיזית גדולה של
16 הרקדנים, ולכן במקרה כזה נדרש לבצע את ההפלה רק במקומות מתאימים לכך מבחינת
17 הריקוד, ורק במסגרת האחיות המוגדרות לשם כך. במילים אחרות, הנתבע טען שישנן
18 מוסכמות המקובלות בעולם הסלסה, הנלמדות גם בשיעורי ריקוד, שאפשר שלמתבונן
19 מבחוץ הדברים לא יהיו ברורים או בולטים, אולם מדובר בקודים מקובלים וידועים
20 לרקדנים.
21
22 ככלל, התובע אישר בחקירתו שישנן אחיזות שונות במסגרת הריקוד, אף שטען כי
23 בתרגילים מסוימים, כדוגמת הפלות, מתחייבת הנחת היד במיקום נמוך יותר ממרכז הגב
24 (עמ' 7 לפרוטוקול, בשורות 32-36; עמ' 8 לפרוטוקול, בשורות 1-2, 3-19). התובע אישר
25 בעדותו כי היו רקדניות שהעירו לו על האחיה ותיקנו אותו, וזאת, לטענתו, "כי מבחינתה
26 האחיה שלי לא מוצאת חן בעיניה. אני לא מרגיש רע עם זה. בדרך כלל היא מזיזה את
27 היד שלי או גם אחיזה בכתף אז היא מוציאה את היד. אני מכבד את זה" (עמ' 13
28 לפרוטוקול, בשורות 1-8). בכל הנוגע למידת הקרבה בריקוד, התובע עומת בחקירתו עם
29 תגובה שכתב לרשומה בזמן אמת, אז כתב שיש תרגילים, כדוגמת "הפלות", שבהן
30 מצמידים את הרקדנית אחרת לא ניתן יהיה לבצע את התרגיל. התובע השיב כי: "אני מניח
31 שזו הייתה טעות שלי שכתבתי את זה בצורה כזו. יש הצמדה מבחינת המרחק מצטמצם
32 אבל זה לא בצמידות" (עמ' 8 לפרוטוקול, בשורות 33-35, עמ' 9 לפרוטוקול, בשורות 1-6).
33 התובע גם נשאל אם הוא נוהג לשאול את הרקדנית לפני שהוא ממשיך לרקוד איתה ריקוד
34 נוסף, והשיב: "יש שני תחומים, תחום של שפת גוף שהבחורה בסוף הריקוד אומרת תודה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 או משדרת עם הגוף שלה והולכת ויש מצב שהבחורה ממשיכה לרקוד מרצונה. אני לא
2 כופה את רצוני. לרוב אני שואל ויש מצב שבו הבחורה ממשיכה לרקוד ואני מבין שהיא
3 רוצה להמשיך לרקוד ואני ממשיך" (עמ' 9 לפרוטוקול, בשורות 7-10). התובע נשאל אם
4 בכל המקרים הוא שואל להסכמת הרקדנית, ואישר שמדובר ברוב המקרים, וכי במקרים
5 שלא, הוא מסיק זאת משפת גוף, או מכך שהרקדנית המשיכה לרקוד בשיר הבא. גם ביחס
6 לביצוע "הפלות" בריקוד, התובע טען באופן כללי כי הרקדניות מסמנות אם הן אינן
7 מעוניינות בכך, וכי הוא מכבד את רצונה של הרקדנית.
8

9 16. הגם שלא מצאתי שהייתה מחלוקת עובדתית ממשית בין הצדדים, מצאתי לקבל
10 את עמדתו של הנתבע באשר לכללי הריקוד המוסכמים, אשר נתמכה גם בעדויותיהן של
11 הרקדניות. כפי שצוין בראשית הדברים, הנתבע ביקש לתמוך עמדה זו בעדות מומחה
12 מטעמו. ספק בעיניי אם מדובר בעניין שבמומחיות, אולם גם מבלי להידרש לעניין זה,
13 עדות זו הצטרפה ליתר העדויות וגיבשה את הממצא כי ישנן נורמות מקובלות בריקוד. כפי
14 שהובהר בדיונים ובראיות, ככל הנראה נורמות אלה התבססו דווקא על רקע העובדה
15 שמדובר בריקוד שמערב קרבה פיזית בין הרקדנים.
16

17 17. הנתבע העיד בתצהירו וכן בחקירתו הנגדית כי צפה בתובע במשך מספר שנים
18 וראה אותו רוקד באופן החורג מהקודים המקובלים בריקוד. כך, למשל, הנתבע טען שראה
19 את התובע פונה בעיקר לרקדניות מתחילות; מרבה לאחוז באחיזה סגורה בעיקר עם
20 רקדניות מתחילות; מניח את ידיו באחיזה סגורה על הגב התחתון בגבול הישבן ולא על
21 השכם; מרבה לעשות "הפלות" שבהן הוא לא שומר על מרחק מתאים ונצמד לרקדנית;
22 רוקד עם אותה רקדנית (בעיקר רקדניות מתחילות) יותר מריקוד אחד, כשלא בכל המקרים
23 נשאלת הרקדנית אם היא מסכימה לכך; עובר מסגנון ריקוד אחד לשני מבלי לשאול
24 להסכמת הרקדנית (כשסגנון ריקוד אחד הוא אינטימי וקרוב יותר מהשני).
25

26 הנתבע הצהיר כי הוא הכיר את התובע לראשונה בשנת 2012, אז לטענתו ראה
27 אותו רוקד באופן לא ראוי עם רקדנית. הנתבע טען עוד כי בשנת 2015 הוא פתח בית ספר
28 לסלסה, ושמע מהשותף שלו תלונות על דרך הריקוד של התובע. הנתבע טען שבעקבות זאת
29 הוא ביקש מהעובדים בכניסה להודיע לו כשהתובע מגיע לערב ריקודים, ואף שוחח עם
30 התובע. הנתבע העיד כי הוא אמר לתובע שיש לגביו תלונות, והתובע הכחיש וטען שהוא
31 כנראה לא הבין או טעה. הנתבע טען שהביטחון של התובע גרם לו לחשוב שאולי הוא טעה,
32 והוא איפשר לו להיכנס למועדון. לטענת הנתבע, לאחר מכן עלו תלונות נוספות, וכשהתובע
33 הגיע שוב למקום הנתבע אמר לו שהוא לא יכול להיכנס יותר. הנתבע טען שהתובע איים
34 בתביעה ודיבר בתקיפות, אולם ככל הנראה הייתה זו הפעם האחרונה שהתובע הגיע

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 למועדון של הנתבע (בשנת 2017). בתמיכה לכך הנתבע צירף צילום מסך של תוכנת רישום
2 כניסה למועדון.
3

4 הנתבע טען בתצהיר שהוא לא ראה את התובע במועדון שלו או באירועים אחרים,
5 עד ליום 3.12.2018, אז התקיימה הרקדה משותפת של בית הספר שלו ומתחם התחנה
6 בירושלים. הנתבע טען שבאותו אירוע ראה את התובע רוקד עם רקדנית חדשה שהנתבע
7 הכיר. לטענתו, הוא ראה את התובע נצמד אליה מאוד, עושה "הפלות", רוקד עם היד על
8 גבול הישבן ועוד. הנתבע טען כי הבעת פניה של הרקדנית הייתה מבוהלת, וניכר שהיא גם
9 לא הכירה את סגנון הריקוד (שלא היה סלסה). הנתבע טען שהוא מיהר להחליף את השיר
10 כדי לסייע לה לצאת מהסיטואציה, אולם אז ראה שהתובע המשיך לרקוד איתה. על כן,
11 הנתבע טען שהחליף שוב שיר, ומשך את הרקדנית מהתובע, כאילו הוא רוצה לרקוד איתה
12 את הריקוד הבא. הנתבע טען כי הוא אמר לרקדנית שהיא אינה חייבת לרקוד עם אותו
13 רקדן ריקוד שני, והיא השיבה שמדובר בריקוד רביעי והחלה לבכות. הנתבע טען שהוא
14 חשב שהיא עברה כפייה והטרדה מינית, ולכן החליט באותו ערב לכתוב את הרשומה.
15 לטענתו, הוא ניסח את הרשומה במשך כשלוש שעות, כשהוא שוקל כל מילה ומילה, ולא
16 שיער שהתובע יתבע אותו, כיוון שלטענתו, ידע שהוא דובר אמת. לטענתו, בפסקאות
17 הראשונות כתב את הפעולות הפיסיות שראה, ובסיום הרשומה כתב את הפרשנות הנובעת
18 מהעובדות.
19

20 18. אשר לעדויות הרקדניות: כאמור, הנתבע ביקש לתמוך את ההגנה גם בתצהירים
21 של 15 רקדניות, מהן 13 נחקרו בבית המשפט (ולמען שמירה על פרטיותן, שמותיהן יובאו
22 כאן בראשי תיבות). אקדים ואציין כי הטענות העובדתיות המרכזיות שנזכרו ברשומה
23 אומתו בעדויותיהן של הרקדניות ולא נסתרו על ידי התובע. כל אחת מהעדות פירטה
24 בתצהיר העדות הראשית את הנסיבות שבהן רקדה עם התובע. מרבית הרקדניות לא נשאלו
25 בחקירה הנגדית על נסיבות אלה ועל התיאורים שהובאו בגדרי התצהיר, אלא בעיקר אם
26 התובע כפה על הרקדניות לרקוד עימו, ואם הרקדניות היו חופשיות לעזוב את הריקוד
27 אילו רצו בכך. העובדה שהרקדניות לא נשאלו על החלקים העובדתיים שפורטו בתצהירי
28 העדות הראשית שלהן, משמעה כי יש לקבל את הטענות העובדתיות שהועלו. מעדויות אלה
29 עולה כי הטענות העובדתיות שנטענו ברשומה אומתו. כך, למשל, ל"ס העידה כי: "הריקוד
30 [עם התובע] היה מאוד צמוד, וריאציות הריקוד שהוא עשה יצרו לעיתים מסגרת סגורה
31 שמאוד צמצמה את המרחב שלי, קשה היה לצאת מהמסגרת שנוצרה והיא חייבה אותי
32 להישאר די קרובה אליו. זה די מוכר שבסלסה לא רוקדים כל כך צמוד, לא ברוב הריקוד,
33 ובוודאי לא עם אנשים שאיני מכירה באופן אישי" (פסקה 2 לתצהיר). ל"ס העידה עוד כי
34 "זכור לי שהייתי צריכה מספר פעמים לדרוש מרחק [מהתובע] ובאופן כללי הייתה תחושה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 לא נעימה. בגלל שידעתי שהוא נוהג לרקוד צמוד, לפעמים נמנעתי מראש לרקוד עימו, או
2 שהקפדתי במיוחד על גבולות המרחב שלי כשרקדתי עימו. זכור לי שהייתי נעזרת במיני
3 אלתורים בריקוד כדי לשמור על מרחק בוריאציות מסוימות שיכלו ליצור יותר מדי קרבה"
4 (פסקה 3 לתצהיר).

5

6 א"א העידה כי פגשה את התובע כ-13 שנים קודם למועד מתן התצהיר כשהייתה
7 רקדנית מתחילה. היא העידה כי התובע הזמין אותה להצטרף למסיבה שהוא מארגן ללא
8 תשלום, שהיא הזדמנות ללמוד לרקוד. לטענתה, בהגיעה לשם גילתה שמדובר במקלט
9 חשוך ללא אנשים נוספים. היא הצהירה כי התובע אמר לה שבאותו מועד מדובר בשיעור
10 פרטי ולא במסיבה והציע לה לרקוד כמה ריקודים. א"א העידה כי היא רקדה עם התובע
11 ריקוד וחצי וכי התובע "נצמד אליי, הוביל אותי עם היד נמוך בגב והתחלתי להרגיש מאוד
12 לא בנוח" (סעיף 6 לתצהיר). לטענתה, לאחר מכן הוא ביקש ללמד אותה סגנון ריקוד אחר,
13 אך היא עזבה את המקום.

14

15 ט"ג העידה שרקדה עם התובע וכי הריקוד לא היה נעים עבורה. לטענתה "היד של
16 [התובע] הייתה ממוקמת באיזור הגב התחתון (לא במיקום שהרגיש לי כמו מיקום
17 להובלה, ולא מיקום שאני מכירה כמיקום להובלה) והיינו צמודים מדי לטעמי" (פסקה 3
18 לתצהיר). ל"י העידה כי ניסתה להתחמק מריקוד עם התובע כיוון שהדבר היה "מרגיז
19 ומגעיל. [התובע] כל הזמן עשה הפלות, נצמד בצורה כל כך לא מתאימה לריקוד ופשוט לא
20 הרפה" (פסקה 2 לתצהיר). עוד הצהירה ל"י כי "כאשר היה נגמר הריקוד הוא היה ממשיך
21 לרקוד לשיר הבא אבל בדרך כלל הייתי אומרת 'תודה רבה' ושאני צריכה לעשות שיחה
22 דחופה (כמובן שעשיתי את עצמי כדי להימנע מריקוד נוסף איתו)" (פסקה 3 לתצהיר). ל"י
23 העידה כי לדעתה לא כל הרקדניות מתלוננות כיוון שמרבית הפעולות שנעשו הן חלק
24 מריקוד, ולכן קשה להצביע על מעשה חריג. עם זאת, היא טענה כי "ללא ספק ככה לא
25 רוקדים" (פסקה 5 לתצהיר).

26

27 תב"ג העידה כי "כשקראתי את הפוסט של [הנתבע] ב-2018 הזדהיתי איתו מיד"
28 (סעיף 1 לתצהיר). לטענתה, "[התובע] הציע שנרקוד ביחד והסכמתי. אני זוכרת שלא היה
29 לי נעים לרקוד איתו. הוא היה מאוד 'פוש' והניח את הידיים שלו באופן שגרם לי להרגיש
30 לא בנוח. [התובע] החזיק אותי קרוב יותר ממה שצריך, ממש הקטין את המרחק הנהוג בין
31 רקדנים למינימום האפשרי. בסוף הריקוד [התובע] מיד המשיך לריקוד נוסף בלי לשאול
32 אם אני מעוניינת. חשבתי תוך כדי הריקוד שהוא רקדן מנוסה ולכן התפלאתי שהוא לא
33 שם לב למבוכה שלי. כי אם היה שואל, הייתי אומרת לא. בסופו של דבר פשוט חיכיתי
34 שהריקוד יסתיים" (סעיפים 6-8 לתצהיר).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1

2 ס"ר העידה כי היא נוהגת לסרב להזמנה לרקוד רק אם משהו לא נעים לה סביב
3 אותו אדם וכי "[התובע] הוא אחד מהאנשים הבודדים שסירבתי להם פעם אחר פעם"
4 (סעיפים 4-5 לתצהיר). ס"ר העידה כי בהתחלה רקדה עם התובע מספר פעמים, ולטענתה,
5 מהר מאוד הרגישה שהיא לא מעוניינת לרקוד איתו יותר. ס"ר הצהירה כי: "כף היד של
6 [התובע] מטיילת במורד עמוד השדרה כאילו בטעות, וכל פעם שהעליתי לו את היד, בהמשך
7 הריקוד מצאתי אותה שוב יורדת" (סעיף 8 לתצהיר). ס"ר העידה כי התובע היה מחזיק
8 אותה קרוב, וכי ראתה בנות שנשארות לרקוד איתו למשך שניים או שלושה שירים, למרות
9 שברור לכל הסובבים שהרקדנית אינה מעוניינת בכך (סעיף 10 לתצהיר).

10

11 ת"ב העידה כי למרות הנוהג לרקוד ריקוד אחד בלבד, במיוחד בין אנשים שאינם
12 מכירים היטב, התובע התעקש להמשיך לרקוד איתה שלושה ריקודים בלי לבקש. לטענתה,
13 על אף שסימנה לו עם הגוף, על ידי כך שדחפה בעדינות כדי שישחרר את הגב שלה והוציאה
14 את היד מהיד שלו, הוא הוסיף והתעקש, ולמרות שהתרחקה היא חשה שאין לה ברירה
15 ונשארה לריקוד נוסף. ת"ב העידה כי בזמן הריקוד התובע ביצע מספר הפלות שבהן היד
16 שלו הייתה מונחת על הגב נמוך מהמקום שבו היא אמורה להימצא. ת"ב טענה שהרגישה
17 מאוימת ולא הרגישה שהתובע מכבד את הרצון שלה. לטענתה, היא סיפרה על כך באותו
18 ערב לחברה שהייתה איתה שם ולבן זוגה, וכחצי שנה לאחר מכן סיפרה על כך גם לנתבע.

19

20 נ"א העידה כי התובע הזמין אותה לרקוד כשהייתה רקדנית מתחילה, וכי במהלך
21 הריקוד "הרגשתי לא נעים, המבט שלו הלחיץ אותי, כאילו הוא מפשיט אותי בעיניים שלו,
22 הוא הצמיד אותי אליו רוב הזמן של הריקוד בצורה שלא נהוג לרקוד בה. כאשר הוא ביצע
23 הפלות במהלך הריקוד הוא היה עושה את זה כאשר הרגל שלו נמצאת בין הרגליים שלי
24 והוא היה מוריד אותי, ובכך הרגל שלו הייתה נצמדת אלי יותר למפשעה שלי...[התובע]...
25 המשיך לרקוד איתי עוד ריקוד מבלי לשאול אותי ולא היה לי נעים להגיד לו להפסיק, אבל
26 כל זמן הריקוד הרגשתי לא נעים" (סעיפים 5-8 לתצהיר).

27

28 ת"ש העידה כי כשהייתה רקדנית מתחילה הוזמנה לריקוד על ידי התובע והרגישה
29 חוסר נעימות. היא העידה כי התובע היה ממשיך להוביל לשיר הבא לאחר סיום ריקוד
30 אחד באופן אסרטיבי ותוך החזקה שהיא קרובה יותר מהמקובל. ת"ש העידה כי: "אני
31 זוכרת תחושת חוסר נעימות ואגרסיביות בצורת ההובלה. האגרסיביות נראתה לי כאילו
32 [התובע] מתייחס לריקוד כדרך שלו לתפעל אותי כבחורה ואין פה דו-שיח, כאילו הוא לא
33 חושב על מה יהיה לי כבחורה נעים או לא נעים" (סעיף 5 לתצהיר).

34

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 אא"א – שהתובע הכחיש את תוכן עדותה, אולם ככל הנראה בשל העובדה שכלל
2 תיאור של אירוע נפרד שהתרחש לטענתה בינה לבין התובע כשהגיע לביתה – העידה כי
3 ניסתה להימנע מריקודים עם התובע כיוון שבריקודים הייתה היד זולגת "בטעות",
4 כלשונה, לעבר הישבן שלה. אא"א העידה כי היא ניסתה להתחמק מהתובע, אולם היו
5 פעמים שלא הייתה לה ברירה, למשל בריקודים משותפים שאנשים יכולים להצטרף תוך
6 כדי הריקוד. אא"א העידה כי התובע "היה מעביר את היד שלו על התחת שלי בעיקר
7 בסיבובים כאילו בשביל שאני לא אפול" (פסקה 16 לתצהיר), וכי בתרגילי סיבוב,
8 כשנדרשת תמיכה לעצור את הרקדנית על הזרוע, "היד שלו, במקום לבלום רק על הזרוע,
9 הייתה גולשת אל השד כך שהיא חצי על הזרוע וחצי על השד" (שם). אא"א גם העידה
10 שהנתבע פנה אליה באיזשהו שלב ושאל אותה אם קרה לה משהו עם התובע, והיא הרגישה
11 שהוא היווה עבורה "גלגל הצלה" (פסקה 24 לתצהיר).
12

13 ש"ה – שהנתבע העיד כי בעקבות הצפייה בריקוד של התובע איתה נכתבה
14 הרשומה נושא ההליך הנוכחי – העידה כי הגיעה עם חברה לערב סלסה כשהייתה בת 20,
15 עם ניסיון מועט מאוד בריקוד. היא העידה כי התובע הציע לה לרקוד והיא הסכימה. ש"ה
16 העידה בתצהירה כי "בהתחלה היה נחמד. הוא רקד טוב, מעט צמוד לטעמי, אבל עד כה
17 לא היה משהו חריג". ש"ה העידה כי בסוף השיר התובע הציע לה להמשיך לריקוד נוסף,
18 ולמרות שהיא לא רצתה, הסכימה מחוסר נעימות. ש"ה העידה כי בריקוד השני התובע
19 הצמיד אותה יותר, למרות שעדיין היה לה נחמד אבל הרגישה שהיא רוצה שהשיר ייגמר.
20 בשיר השלישי התחיל סגנון ריקוד שונה, וש"ה העידה שהיא לא מכירה את הסגנון הזה
21 ולא מרגישה איתו נוח. היא העידה כי:
22

23 "[התובע] אמר שאת זה אני יחייבתי לרקוד איתו, עכשיו
24 [התובע] כבר לא באמת שאל להסכמתי. בשלב הזה הרגשתי
25 שאני באמת כבר לא נהנית, אך לא הצלחתי לבקש שיעזוב,
26 או ללכת משם. המשכנו לריקוד השלישי. כפי שציינתי
27 הסגנון של הריקוד התחלף לסגנון הבצ'אטה – סגנון שאני
28 לא מכירה ולא מרגישה איתו בנוח, ומבחירה גם לא רוקדת
29 אותו. [התובע] רקד איתי בצורה שלא הייתה לי נעימה,
30 והצמיד אותי אליו. זכור לי שתוך כדי הריקוד [התובע]
31 עשה הרבה הפלות, והייתה לו תנועה שהוא חזר עליה
32 הרבה שבה הוא שם את הידיים שלי סביב הצוואר שלו.
33 בהחלט לא נהנית. לא רציתי להיות שם יותר, אך לא
34 הייתי מסוגלת לנסות לשחרר את עצמי ממנו, או לבקש
35 שיפסיק. הרגשתי שאני כבר לא עצמי ולא הוצאתי מילה.
36 בסוף השיר לא חייכתי או הראיתי רצון להמשיך, אבל הוא
37 שוב לא שחרר, ולא שאל אם אני רוצה להמשיך לעוד
38 ריקוד, אלא פשוט המשיך לרקוד. הריקוד הרביעי היה שוב
39 בצ'אטה, והמשכנו לרקוד באותה צורה כמו הריקוד

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 הקודם. בסיום השיר הזה לא ידעתי אם הוא מתכנן
2 להישאר לעוד שיר, באמת הרגשתי שאני כבר מנותקת מכל
3 הסיטואציה, לא הגבתי לכלום. למזלי [הנתבע] כנראה ראה
4 את המצוקה שלי והגיע לקחת אותי משם" (סעיפים 4-7
5 לתצהיר).
6

7 גם בת זוגו של הנתבע העידה עדויות דומות לגבי אופן הריקוד עם הנתבע, ועדה
8 נוספת, ע"י, העידה כי רקדה עם הנתבע בפסטיבל ריקוד. הואיל והנתבע הכחיש שהיה
9 בפסטיבל, לא ראיתי להתייחס לעדותה (מבלי להידרש למחלוקת בין הצדדים).
10

11 19. כאמור, רוב הרקדניות לא נשאלו על ידי הנתבע בחקירתן הנגדית בבית המשפט
12 על הרכיבים העובדתיים בעדותן. רק מספר רקדניות נחקרו על עניינים אלה. כך, ת"ב
13 העידה בבית המשפט כי הנתבע כפה עליה את הריקוד. היא העידה כי: "בעולם הסלסה בן
14 אדם שאומר שהוא רוקד כבר מלא זמן ומכיר את התרבות יודע שריקוד אחד זה מה
15 שמקובל ואולי עוד אחד אחר כך במשך הריקודים. כשאדם מחזיק אותי בכוח ומכניס אותי
16 להפלה, ואז כשהוא מרים אותי בחזרה משאיר את היד על הגב וממשיך, אלא אם כן אני
17 מזיזה את היד בכוח אני במצב שאני מרגישה שזה לא אפשרי ואני בטוחה שזו תחושה
18 סבירה. אני לא בן אדם שלא נעים לי בקלות" (עמ' 29 לפרוטוקול, בשורות 1-5). ת"ב
19 נשאלה אם הייתה יכולה להפסיק את הריקוד אם הרגישה כפי שתיארה, והיא השיבה:
20 "האם זה אפשרי. כן. האם זה מקובל? האם זה ניתן באותה המסגרת? לא." (שם, בשורות
21 8-6). ת"ב העידה כי לא נעים לה להגיד שהיא מעוניינת לסיים את הריקוד וכי נוצר מצב
22 שהיא מרגישה שהיא לא יכולה להגיד לא לעוד ריקוד. היא העידה כי: "יש מעבר ללא נעים.
23 יש גם הטרדה עצמה. שהוא שם את היד על הגב התחתון שלי וכל פעם העליתי לו את היד
24 והוא מחזיר אותה. מעבר לעובדה שזה לא נעים לי יש כאן הבנה סביבתית שלא הייתה
25 קיימת וזה לא נעים לבנות" (עמ' 29 לפרוטוקול, בשורות 19-23). עדה נוספת, תב"ג, העידה
26 אף היא כי תיאורטית היא יכולה להפסיק את הריקוד, אולם, "אף אחד לא אומר אסור
27 אבל זה לא נעים, עומד מולך בן אדם" (עמ' 30 לפרוטוקול, בשורות 16-20). גם א"א העידה
28 כי ניתן לעזוב את הריקוד באמצע, אולם "זה פשוט לא נעים כך לעזוב מישהו באמצע"
29 (עמ' 38 לפרוטוקול, בשורות 18-19).
30

31 20. העדויות הרבות שהובאו תומכות בגרסה העובדתית שהוצגה ברשומה. מרבית
32 הרקדניות העידו שרקדו עם הנתבע כשהיו רקדניות חדשות, מרביתן התייחסו למיקום לא
33 תואם של היד והאחיזה בריקוד, הן התייחסו לריקוד צמוד יתר על המידה, למספר
34 ריקודים ברצף ללא הסכמה מפורשת בניגוד למקובל, ובאופן כללי לתחושה לא נוחה.
35 הנתבע העיד על מספר רקדניות שראה בוכות לאחר הריקוד, ואחת מן העדות העידה על

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 כך במפורש (ושתי עדות בכו גם על דוכן העדים). טענה אחת הנוגעת לכך שהתובע "עושה
2 הרמות שונות שבהן אתה מרים את הבחורה לעיתים אף מהישבן ושוב נצמד" לא הוכחה
3 במפורש, אולם לא מצאתי כי מדובר בפרט ממשי מתוך כלל העובדות האחרות שהוכחו.
4 הלכה למעשה, פרט למחלוקת עם אחת הרקדניות (שנראה כי התייחסה, כאמור, לעניין
5 שחרג מהריקוד ונגע לטענת העדה כי התובע הגיע לביתה) ולטענת התובע על כך שלא נכח
6 בפסטיבל חורף הנזכר באחת העדויות, התובע לא חלק על הרכיבים העובדתיים בעדויות
7 הרקדניות. בחקירתו הנגדית התובע נשאל אם קרא את התצהירים של הרקדניות ואישר
8 שכן. התובע טען כי: "אני לא מוציא מכלל אפשרות. אני רוקד כבר 22 שנים. רקדתי עם
9 אלפי בחורות. מתוך סקר של אלפי בחורות יש כמות בחורות שלא היה להן נוח לרקוד
10 איתי. זה סביר ולגיטימי. לא כל אחת צריכה לאהוב לרקוד איתי, ואם היו 15 או 16 בחורות
11 שלא אוהבות לרקוד איתי זה לגיטימי, וזה מתוך סקר של אלפי בחורות. זה יהיה נכון לכל
12 רקדן. רואים גם כיצד הנתבע רוקד. אני בטוח שאם היה עורך סקר לגבי עצמו היה מגלה
13 שיש בחורות שלא אוהבות לרקוד איתו" (עמ' 13 לפרוטוקול, בשורות 35-36, עמ' 14
14 לפרוטוקול, בשורות 1-4). טענה זו, גם אם ניתן היה לקבל אותה, צריכה הייתה להיתמך
15 בתשתית עובדתית כלשהי. למשל, היה על התובע לחקור את הרקדניות ולברר אם חשו
16 באופן דומה גם כאשר רקדו עם רקדנים אחרים; היה על התובע לזמן רקדניות אחרות
17 למתן עדות; היה על התובע לזמן רקדנים אחרים כדי לסתור את הטענות לגבי סוגי
18 האחיזות ומיקום היד במהלך הריקוד. דבר מאלה לא נעשה. משעה שהתובע בחר שלא
19 לחקור את הרקדניות על החלקים העובדתיים שנזכרו בתצהירים, אין אלא לקבל את
20 הטענות הללו כנכונות. למעשה, גם בסיכומים התובע טען כי ייתכן שייקבע כי הגנת אמת
21 הפרסום חולשת על חלק מהעובדות שנטענו ברשומה (עמ' 54 לפרוטוקול), אולם טען כי
22 הגנה זו אינה חולשת על הפרשנות שניתנה לעובדות אלה. בנסיבות אלה, נוכח ריבוי
23 העדויות ששבו על הטענות המרכזיות הנזכרות ברשומה, ובשים לב לכך שהעדויות לא נחקרו
24 על התיאורים העובדתיים בעדויות אלה, יש לקבל את עדותן במלואה.

25
26 המסקנה, לפיכך, היא כי קבוצת הטענות הראשונה ברשומה, המתייחסות לטענות
27 עובדתיות, הוכחה כאמת.

28
29 21. קבוצת הטענות השנייה והשלישית ברשומה מהוות, לגישתי, פרשנות והבעת דעה
30 של הנתבע ולא הצגה של עובדות. דומה כי הדברים ברורים ואינם שנויים במחלוקת ביחס
31 לקבוצת הטענות השלישית, שבה קורא הנתבע לנשים ולגברים לנהוג באופן מסוים. חלק
32 זה אינו כולל עובדות, וברור לקורא הסביר שהוא מהווה פרשנות אישית והבעת עמדה של
33 הנתבע. קבוצת הטענות השנייה כלולה בחלק הראשון של הרשומה, והיא כוללת טענות
34 המתייחסות אל התובע, אך ספק אם יש בהן התייחסות לעובדות שניתן לקבוע שהן אמת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 או שקר. כך, למשל, כותב הנתבע כי: "מעבר לשם הרע שאתה מוציא לסלסה אליה הבחורה
2 איתה רקדת לא תחזור לעולם, אתה משאיר את הבחורה עם טראומה שההשלכות שלה
3 יכולות להיות חמורות לכל חייה". בדומה, נכתב כי: "סיימת לנצל את המוסכמה
4 החברתית של קרבה בריקוד לטובת סיפוק רצונותייך במשמרת שלי". אלה טענות
5 שמערבות יסודות עובדתיים עם הבעת דעה, ועל כן, מתעורר קושי לקבוע כי אם הן בגדר
6 אמת או שקר (ראו, עניין הוצאת הספרים "החיים", בעמ' 369). קבוצות טענות אלה,
7 השנייה והשלישית, כפי שיובהר בהמשך, מוגנות במסגרת הגנת תום הלב שהנתבע טען לה.
8

9 האם היה עניין ציבורי בפרסום העובדות שהוכחו כאמת?

10
11 22. על מנת ליהנות מהגנת אמת הפרסום, על הנתבע להוכיח, פרט לאמיתות הפרסום,
12 כי היה עניין ציבורי בפרסום. הצדדים להליך שלפניי לא התייחסו כלל לעניין זה, ובכלל
13 זאת, לא חלקו על כך שהיה עניין ציבורי בפרסום. העניין הציבורי משקף "היבט ערכי
14 הנקבע על פי מדיניות שיפוטית בזמן ובמקום נתון", והוא "עניין נורמטיבי בעל מימד
15 אובייקטיבי, הנגזר במידה רבה מתפיסות מקובלות בחברה" (עניין **בן גביר**, בפסקה 20
16 לפסק דינה של השופטת א' פרוקצ'יה). לגישתי, בנסיבות ההליך הנוכחי יש לקבוע כי היה
17 עניין ציבורי בפרסום. מדובר בפרסום שביצע הנתבע בתפקידו כמדריך סלסה וכבעל מועדון
18 ללימוד ולריקוד סלסה. הפרסום התייחס להתנהלות שהנתבע היה עד לה במשך מספר
19 שנים, ולאחר שהנתבע פעל תחילה אל מול התובע ויידע אותו על התלונות שהתקבלו ביחס
20 לאופן הריקוד שלו. הפרסום נועד לגרום לתובע לחדול מהתנהלות שגורמת לרקדניות לחוש
21 חוסר נוחות וליידע רקדניות על כך. במכלול נסיבות זה יש עניין ציבורי בפרסום.
22

23 23. המסקנה מכל האמור לעיל היא כי החלקים העובדתיים המפורטים ברשומה
24 חוסים תחת הגנת אמת הפרסום.
25

הגנת תום הלב

26
27
28 24. הגנת תום הלב קבועה בסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע. ההגנה מותנית אף היא
29 בשני תנאים מצטברים. הראשון, שהנתבע עשה את הפרסום בתום לב. השני, שהפרסום
30 נעשה באחת מן החלופות המפורטות בסעיף 15. מדובר בשורה של חלופות שלגביהן
31 המחוקק קבע כי הפרסום יהא מוצדק, וזאת גם אם לא הוכח שהפרסום היה אמת (ובתנאי
32 שנעשה בתום לב). חלופות אלה משקפות אינטרסים שונים שראויים להגנה. למשל, הבעת
33 דעה על נפגע בתפקיד ציבורי; הפרסום הוא דין וחשבון נכון על אסיפה פומבית או על
34 אסיפה או ישיבה של תאגיד שלציבור הייתה גישה אליה; הפרסום הוא ביקורת על יצירה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

- 1 ספרותית, מדעית או אומנותית; הפרסום היה בדרך של מסירת ידיעה לעורך אמצעי
2 תקשורת כדי שיבחן את שאלת פרסומה באמצעי התקשורת ועוד. הנתבע טען שעומדות לו
3 ההגנות הקבועות בסעיפים 15(2) ו-15(3) לחוק, שעניינן, בהתאמה, קיומה של חובה
4 חוקית, מוסרית או חברתית לבצע את הפרסום, וזאת מכוח היחסים שבין הנתבע לבין
5 האנשים שאליהם הופנה הפרסום; וכן פרסום לצורך הגנה על עניין אישי כשר של הנתבע.
6
7 25. התנאי הראשון של הגנת תום הלב הוא, כאמור, שהפרסום יבוצע בתום לב. תום
8 הלב הנדרש שונה ביחס לכל אחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15, והוא נחלק למאפיינים
9 עובדתיים – הנוגעים להתנהגות המפרסם טרם הפרסום ולפרסום עצמו; ולמאפיינים
10 הנוגעים למצבו הנפשי של המפרסם – המתייחסים למניעי הפרסום ולמידה שבה המפרסם
11 האמין באמיתות הפרסום (**שנהר**, בעמ' 260). הנטל להוכיח תום לב מוטל על המפרסם,
12 ובעניינו, על הנתבע.
13
14 כדי לסייע בבחינת שאלת תום הלב קובע סעיף 16 לחוק חזקות ביחס לפרסום
15 בתום לב או בחוסר תום לב. סעיף 16(א) קובע שני תנאים בהתקיימם קמה חזקה
16 שהפרסום בוצע בתום לב: הראשון, אם הנתבע הוכיח שביצע את הפרסום באחת הנסיבות
17 המפורטות בסעיף 15; והשני, אם הנתבע הוכיח שהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן
18 נסיבות. סעיף 16(ב) קובע שלושה מצבים שבהתקיים אחד מהם חזקה כי הפרסום נעשה
19 שלא בתום לב. המצבים הם כאשר הדבר שפורסם לא היה אמת והנתבע לא האמין
20 באמיתותו; כאשר הפרסום לא היה אמת והנתבע לא נקט אמצעים סבירים להיווכח אם
21 הוא אמת או לא לפני הפרסום; והשלישי, אם הנתבע התכוון על ידי הפרסום לפגוע
22 במידה גדולה יותר משהייתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על ידי סעיף 15. סעיף 16
23 כולל, אם כן, פן חיובי ופן שלילי. הפן החיובי של החזקה, כאמור בסעיף 16(א), בוחן אם
24 הפרסום לא חרג מתחום הסביר (שאז חזקה שהתקיים תום לב). הפן השלילי בוחן את
25 כוונת המפרסם, ואם התכוון לפגוע פגיעה גדולה מהנדרש (שאז חזקה שהפרסום נעשה
26 שלא בתום לב).
27
28 26. כאמור, הנתבע טען שמתקיימות בעניינו שתי חלופות. הראשונה, בהתאם לסעיף
29 15(2), כי היחסים בינו לבין האנשים שאליהם הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית,
30 מוסרית או חברתית לפרסם את הרשומה. השנייה, בהתאם לסעיף 15(3) לחוק, כי הפרסום
31 נעשה כדי להגן על עניין אישי כשר של הנתבע או של האדם שאליו הופנה הפרסום.
32
33 התובע מיקד טענותיו בסיכומים בשאלת התקיימות התנאי הקבוע בסעיף 15
34 רישה לחוק הנוגע לתום ליבו של הנתבע, ולא התייחס לטענת הנתבע כי הייתה מוטלת עליו

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 חובה חוקית או מוסרית לבצע את הפרסום, או כי הפרסום בוצע בשל עניין אישי כשר שלו
2 לפי החלופות הקבועות בסעיפים 15(2) ו-3 לחוק. ממילא, התובע לא הכחיש או הפריך
3 את טענת הנתבע כי שתי החלופות האמורות התקיימו (כאמור, התובע העלה טענות רק
4 בנוגע לדרישת תום הלב). בנסיבות אלה, לא מצאתי להרחיב דיבור אודות התקיימותן של
5 שתי החלופות בנסיבותיו הפרטניות של המקרה שלפניי. למעלה מן הצורך יצוין כי הנתבע
6 טען כי כבעלים של מועדון לריקוד, וכמורה לריקוד האחראי על ההרקדות שבהן התקיימו
7 הריקודים המתוארים ברשומה, הוא היה מחויב לפרסם את הרשומה. הנתבע העיד כי פנה
8 לתובע מספר פעמים בעניין זה, והציג בפניו את התלונות שהתקבלו. הנתבע טען כי רק
9 לאחר שהתובע לא שעה לפניותיו, ולאחר שצפה בו רוקד עם ש"ה – שבכתה לאחר הריקוד
10 – הוא הרגיש שלא נותרה לו ברירה אלא להזהיר רקדניות ולגרום לכך שהתובע יחדל
11 מההתנהלות המתוארת ברשומה. בהקשר זה מצאתי לקבל את עדות הנתבע כי הוא קיבל
12 תלונות בעבר על התנהלות התובע וכי הוא עימת את התובע עם תלונות אלה. טענות הנתבע
13 בעניין זה נתמכו גם בעדות של שותפו לשעבר שהעיד כי התקבלו מספר תלונות על ידי
14 רקדניות, וגם על ידי חלק מהרקדניות, אשר העידו כי פנו לנתבע ישירות או לבעלי
15 המועדון. בנסיבות אלה, ובהיעדר טיעון של התובע לעניין קיומה של חובה מוסרית
16 וחברתית או לעניין קיומו של עניין אישי כשר, מצאתי לקבוע כי הנתבע עמד בנטל להוכיח
17 שהייתה לו חובה מוסרית וחברתית לבצע את הפרסום במסגרת היחסים שבינו לבין
18 רקדניות ורקדנים אחרים, וכי הפרסום נועד להגן על עניין אישי כשר של הנתבע כרקדן,
19 מורה וכבעלים של מועדון לריקוד.

20
21 27. כאמור, התובע מיקד טענותיו בשאלת ההתקיימות של התנאי בסעיף 15 רישה
22 לחוק, קרי בשאלה אם הנתבע פעל בתום לב. בפרט, טענת התובע הייתה כי הפרסום חרג
23 מתחום הסביר בנסיבות העניין באופן ששולל את חזקת תום הלב לפי סעיף 16(א) לחוק.
24 טענתו המרכזית של התובע הייתה כי הרשומה מייחסת לו הטרדה מינית והופכת אותו
25 למטריד מינית, ועל כן, לשיטתו, כל הפרסום אינו מוגן במסגרת הגנת תום הלב (ראו,
26 בסיכומי התובע, בעמ' 54 לפרוטוקול, בשורה 7). התובע סבר שגם אם יימצא שכל העובדות
27 שפורטו ברשומה הן נכונות, הרי שהמסקנות שהנתבע הסיק מהן הן מסקנות משפטיות,
28 ועל כן, הנתבע לא יכול היה לפרסם אותן. התובע ביקש להבחין בין אמירות שיש להן נופך
29 עובדתי ובין אמירות שיש להן נופך של מסקנה או פרשנות. לשיטתו, גם אם ניתן להוכיח
30 את אמיתות הטענות העובדתיות, הרי האמירות הכוללות מסקנות או פרשנות אינן מוגנות
31 לפי החוק. התובע לא פירט האם ניתן היה לגישתו לפרסם רק את העובדות הנזכרות
32 ברשומה, וטענתו נשאה אופי גורף כך שכל הרשומה אינה מוגנת במסגרת הגנת תום הלב.
33

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

28. כאמור, על מנת לבחון האם הנתבע הוכיח קיומו של תום לב, יש לבחון מאפיינים התנהגותיים ונפשיים. בכל הנוגע למאפיינים ההתנהגותיים, מצאתי כי הנתבע פעל בתום לב. הנתבע נקט מספר פעולות קודם לפרסום הרשומה. הוא העיד שראה מספר פעמים התנהלות החורגת מגדרי הנורמות המקובלות בריקוד ושוחח עם התובע על כך. הנתבע אף העיד כי הורה להודיע לו בכל פעם שהתובע מגיע לרקוד במועדון בבעלותו. בשלב מסוים, לאחר שהתקבלו תלונות מרקדניות, הנתבע ביקש מהתובע לא להגיע למועדון – ומצילום מסך כניסות שצירף, עולה כי התובע אכן חדל להגיע בשלב מסוים. הנתבע אמנם הכחיש טענה זו, אולם לא נתן הסבר כלשהו לכך שחדל להגיע למקום (עמ' 13 לפרוטוקול, בשורות 34-35). הנתבע העיד כי כתב את הרשומה רק לאחר שצפה בתובע רוקד עם ש"ה – שהגישה תצהיר עדות ראשית שבו פירטה את תחושותיה – וחש שכלו כל הקיצים. פעולות אלה מעידות על כך שהנתבע פעל לבירור העובדות ביסוד הפרסום; ביצע מספר פעולות אל מול התובע קודם לפרסום האמור; ורק לאחר שחזה בעצמו בהתנהלות, קיבל תלונות מרקדניות ונוכח לדעת ששיחתו עם התובע בעבר לא הועילה, פרסם את הרשומה. כל אלה מעידים על תום ליבו של הנתבע בכל הנוגע לבחינת המאפיינים ההתנהגותיים.

29. בכל הנוגע לרכיב הנפשי, הנתבע העיד, ועדותו הייתה מהימנה, כי כתב את הרשומה במשך שלוש שעות ושקל את המילים שבהן השתמש. הנתבע טען בעדותו שלא שיער שייטבע על ידי התובע, הואיל וידע, לטענתו, כי הדברים שפורסמו הם אמת. הנתבע העיד שלא רצה לפגוע בתובע, אולם סבר שהוא מחויב להתריע על מנת להפסיק את התנהלותו הפוגענית, שלטענתו לא פסקה לאחר ששוחח על כך עם התובע. על כן, הנתבע העיד שסבר כי אין דרך אחרת מלבד פרסום הרשומה. הנתבע טען כי האמין שהוא אינו יכול לפנות לרשויות אכיפת החוק, כיוון שרק הרקדניות יכולות לעשות כן. מבלי להידרש לשאלה אם טענה זו נכונה אם לאו מבחינת הדין, מצאתי כי הנתבע האמין בטענה זו וסבר בכנות שלא עומדת לו אפשרות להתלונן (וחשוב להבהיר בעניין זה כי עצם העובדה שניתן להגיש קובלנה פרטית או להעמיד לדין אדם בשל מעשים שנזכרים בפרסום כלשהו אינה שוללת את החובה לפרסם כאמור בסעיף 15(2) לחוק; ראו, שנהר, בעמ' 284, והאסמכתאות שם). על כן, בכל האמור בתום הלב הנדרש בסעיף 15 לחוק, מצאתי כי הנתבע עמד בנטל להוכיחו.

30. כאמור, לצד הוראת תום הלב הכללית הקבועה בסעיף 15 רישה לחוק, סעיף 16 לחוק מוסיף וקובע חזקות שמשפיעות על נטל ההוכחה ומהוות אינדיקציות נוספות לקיומו או היעדרו של תום לב. אפתח בנסיבות המפורטות בסעיף 16(ב) לחוק, שנטל הוכחתן הוא על התובע, ובהתקיים אחת מהן נשלל תום הלב של הנתבע. לא מצאתי כי התקיימו נסיבות אלה. סעיפים 16(ב)(1) ו-16(ב)(2) לחוק מתייחסים לשאלת אמיתות הפרסום. הם קובעים

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 כי תום הלב יישלל אם הדבר שפורסם לא היה אמת והמפרסם לא האמין באמיתותו או
2 לא נקט אמצעים סבירים להיווכח אם הוא אמת אם לאו. חלופות אלה אינן מתקיימות
3 בעניין שלפניי. כפי שנקבע לעיל, העובדות שפורטו ברשומה הוכחו כאמת והנתבע אכן
4 האמין באמיתותן, על יסוד עדות ישירה שלו עצמו ודברים ששמע ישירות מרקדניות.
5 עובדות אלה הן היסוד המכונן של הפרסום כולו. הנתבע גם נקט אמצעים סבירים טרם
6 הפרסום, אשר באו לידי ביטוי בשיחות שקיים עם התובע. בנוסף, ראיתי לדחות את טענת
7 התובע להתקיימות החלופה הקבועה בסעיף 16(ב)(3) והיא כי הנתבע התכוון על ידי
8 הפרסום לפגוע במידה גדולה משהייתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על ידי סעיף 15.
9 שוכנעתי שכוונתו הסובייקטיבית של הנתבע הייתה לפעול מתוך רצון למנוע פגיעה
10 ברקדניות ולא מתוך רצון לפגוע בתובע. כאמור, עדותו של הנתבע הייתה מהימנה ועקבית
11 והוא מסר פרטים מלאים בעדותו, גם כשזו לא תמכה בו במלואה. כך, למשל, הוא תיאר
12 את האירוע הראשון שבו ראה, לדבריו, שהתובע רוקד באופן שחורג מהכללים, אולם ציין
13 במפורש בעדותו כי כאשר פנה לרקדנית בניסיון להביאה לעדות במסגרת ההליך הנוכחי,
14 היא לא זכרה את האירוע. הנתבע אף ציין כי חלק מהעדויות אסף רק במסגרת ההליך
15 הנוכחי, והן לא עמדו לפניו בעת שכתב את הרשומה. בנסיבות אלה, מצאתי את עדותו
16 מהימנה במלואה, ושוכנעתי ממנה כי הנתבע האמין שהוא מפרסם את הרשומה על מנת
17 להביא לשינוי בהתנהלות של התובע, שאותה ראה כפוגענית כלפי חלק מהרקדניות.
18 המסקנה היא, אפוא, כי לא הוכחה החזקה שהפרסום בוצע שלא בתום לב.

19
20 31. השאלה הנשאלת כעת היא אם מתקיימת הדרישה הקבועה בסעיף 16(א) (וכן
21 מוזכרת גם בסעיף 16(ב)(3) שנדון לעיל), ואשר לפיה הפרסום לא חרג מגדר הסביר בנסיבות
22 העניין. שאלת סבירותו של פרסום לצורך בחינת תום ליבו של המפרסם נדונה בפסיקה.
23 בעניין **בן גביר** נקבע כי הסבירות תלויה בנסיבות העניין על פי הערכים המתנגשים באותן
24 נסיבות. כך, נקבע כי בהערכת הסבירות יש לבחון את "מידתה ואיכותה של הפגיעה, על
25 רקע נסיבות המקרה, והערכה נורמטיבית האם הפגיעה ראויה להגנה", וכן יש לתת את
26 הדעת "להתנהגות המפרסם טרם הפרסום, בשעת הפרסום, ולאחריו" (עניין **בן גביר**,
27 בפסקה 24 לפסק דינה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה). בעניין **עיתון "הארץ"** נבחנה שאלת
28 סבירות הפרסום בהקשר של היחס שבין העובדות שהובאו בכתבה והבעת הדעה והמסקנות
29 שנגזרו מאותן עובדות. בעניין זה נקבע כי הטענה לפיה הפרסום לא חרג מתחום הסביר
30 באותן נסיבות:

31 " אין משמעה כי ההשקפה המובעת בפרסום חייבת להיות
32 המסקנה הבלעדית, האחת והיחידה, אותה ניתן להסיק מן
33 הנסיבות בדרך ההגיון הצרוף. ההוראה בדבר אי-חריגה
34 מתחום הסביר אין משמעותה כי כדי שהפרסום יהיה מוגן,
35 עליו להביא רק אותה גרסה, מבין מספר גרסאות, אשר

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 אותה מבכר בית-המשפט בשל היותה ההגיונית ביותר.
2 יסוד הסבירות אשר סעיף 16(א) נדרש לו, משמעו כי על
3 הפרסום שלא לחרוג בנוסחו ובזיקתו לאירועים עליהם
4 הוא מתבסס, מכל קשר הגיוני אפשרי עם הנתונים, כגון
5 כאשר פלוני יכולה בכינויי שודד וגנב בשל כך שאיחר ביום
6 אחד בפרעונו של חוב. אין בחוק – אף בעקיפין – כל נסיון
7 כפיה של דפוסי מחשבה אחידים ואין לפרשו כאמור" (ע"א
8 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל
9 לישראל בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 307 (1977), כב' הנשיא א'
10 שמגר).
11

12 32. המענה לשאלה אם הפרסום חרג מתחום הסביר נעשית באמצעות בחינת לשונו של
13 הפרסום, לרבות השאלה אם לא ניתן היה להשיג את מטרת הפרסום בדרך פוגענית פחות,
14 וכן באמצעות בחינת נמעני הפרסום. לטעמי, במכלול נסיבות העניין, יש לקבוע כי הפרסום
15 לא חרג מתחום הסביר. אמנם, אפשר שניתן היה לכתוב רשומה קצרה יותר. אפשר שניתן
16 היה לוותר על שתי הפסקאות האחרונות שהופנו באופן כללי לרקדנים ולרקדניות ולא
17 התייחסו ישירות לתובע (הגם שברי כי הדברים שנכתבו התבססו על האמור בראשית
18 הרשומה). יחד עם זאת, עצם העובדה שניתן היה לכתוב את הרשומה בדרך אחרת אין
19 משמעה כי האופן שבו נכתבה חורג מגדר הסביר באופן שיהיה בו כדי לשלול את תום ליבו
20 של הנתבע. כפי שציין הנשיא שמגר בעניין עיתון "הארץ" לעיל, אי-חריגה מתחום הסביר
21 אין משמעה בהכרח פרסום הגרסה ההגיונית ביותר. משמעותה של סבירות הפרסום היא
22 כי "על הפרסום שלא לחרוג בנוסחו ובזיקתו לאירועים עליהם הוא מתבסס, מכל קשר
23 הגיוני אפשרי עם הנתונים". לא מצאתי כי הפרסום חרג מכל קשר הגיוני עם הנתונים. לא
24 ניתן להתעלם במקרה הנוכחי מהעובדה שהנתבע העיד בעצמו על דברים שראה בעיניו
25 וצירף לא פחות מ-13 עדויות של רקדניות שרקדו עם התובע אותן מצאתי אמינות, והעידו
26 על חוויה דומה לזו שתוארה ברשומה. המשמעות היא כי הטענות העובדתיות ביסוד
27 הרשומה היו נכונות. הן ליבה של הרשומה שפורסמה ועליהן מבוססות כל האמירות
28 שנכתבו על ידי הנתבע בגדרי הרשומה. גם אם המשך הרשומה משקף את הפרשנות
29 הסובייקטיבית של הנתבע לדברים, הרי שפרשנות זו מתבססת על האמור בראשית
30 הרשומה, ללא שימוש במילות גנאי או ביטויים חריפים במיוחד, והיא מובנת לקורא
31 כפרשנות אישית. גם לכך יש לתת משקל בהערכת סבירות הפרסום ותום ליבו של הנתבע.
32

33 33. חשוב להוסיף עוד כי הגנת תום הלב נועדה בעיקרה להגן על פרסומים שאינם אמת
34 (אחרת, הם היו מוגנים בגדרי הגנת אמת הפרסום). בנסיבות שבהן הפרסום אינו אמת
35 בעיקרו, דומה כי אחת התכליות ביסוד הדרישה לסבירות הפרסום היא לצמצם את הפגיעה
36 בנפגע מהפרסום השקרי. אין זה המצב בעניין שלפניי. כאמור, נקבע כממצא עובדתי כי
37 העובדות שנכללות בפרסום הן אמת. יתר הביטויים המופיעים ברשומה הם בגדר פרשנות

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 או הבעת דעה של הנתבע המתבססת על העובדות. במצב דברים כזה, לגישתי יש לבחון את
2 שאלת הסבירות תוך מתן דגש לעובדה שהפרסום מבוסס על נתוני אמת, באופן שמקרין על
3 הערכת תום ליבו של המפרסם.
4

5 34. התובע מיקד טענותיו בכך שמהרשומה עולה כי הוא הטריד מינית, ועל כן, לטענתו
6 הפרסום כולו אינו מוגן תחת הגנת אמת הפרסום או תום הלב. לא מצאתי לקבל טענה זו.
7 ראשית, כפי שציין הנתבע, הרשומה אינה כוללת את המילים הטרדה מינית. הנתבע אף
8 העיד כי באופן מכוון הוא נמנע מהכללת מילים אלה ברשומה (ראו, בעמ' 22-23
9 לפרוטוקול). אמנם, הרשומה כוללת את המילה "תוטרד" ("תמצאו את מי שאתן סומכות
10 עליו ותדברו. אם לא בשבילכן אז בשביל הבאה בתור שתוטרד"), אולם אין הדבר מחייב
11 כי הכוונה להטרדה מינית. מהראיות עלה כי הרקדניות שהעידו בהליך הנוכחי חשו
12 מוטרדות ורקדו באי נוחות – וזאת גם אם אין הדבר עולה כדי הטרדה מינית (ואינני קובעת
13 מסמרות בסוגיה האחרונה לכאן או לכאן). לכן, עצם השימוש במילה "תוטרד" אינו מאיין
14 לגישתי את תום הלב.
15

16 שנית, גם בהנחה שפרשנות התובע לדברים אכן עולה מתוך הרשומה, לא מצאתי
17 לקבל את הטענה כי הפרסום כולו אינו מוגן בשל עניין זה. משנמצא כי חלקה הראשון של
18 הרשומה הוא אמת, ולו בהתחשב במסה הקריטית של הראיות שתמכו בכך, ברי כי בהינתן
19 קיומו של אינטרס ציבורי לא הייתה מניעה לפרסם את אותו חלק. מעבר לאמור, עיון
20 ברשומה בכללותה מעלה כי הקורא הסביר יתרשם שהחלק הראשון כולל טענות עובדתיות,
21 והחלקים האחרים הם פרשנות של הנתבע – שניתן להסכים או להתנגד לה (כפי שאף עלה
22 מהתגובות שפורסמו לאחר פרסום הרשומה). במובן הזה ספק אם התוספת שהוסיף הנתבע
23 מעלה או מורידה ביחס לחלק העובדתי שברשומה, שהוא הדומיננטי, והוא כשלעצמו נתון
24 לפרשנות הקורא. במילים אחרות: אפשר שלמקרא החלק הראשון (העובדתי) של הרשומה
25 יהיו קוראים שיגיעו למסקנה דומה או שונה מזו של הנתבע, גם בהינתן החלקים האחרים
26 שלה. כאמור, כפי שנקבע בעניין **"הארץ"**, אין הכרח כי ההשקפה המובעת בפרסום
27 תהיה המסקנה הבלעדית אותה ניתן להסיק מן הנסיבות. במובן זה, גם אם קורא סביר לא
28 היה מגיע לאותה מסקנה כמו הנתבע, אין בכך בלבד כדי לשלול את סבירות הפרסום.
29

30 35. בכל הנוגעים לנמנעים ולמספרם, התובע טען כי בחשבון הפייסבוק של הנתבע כ-
31 3,000 חברים. אין חולק כי מדובר במספר גדול של נמנעים. הנתבע אישר בעדותו שאפשר
32 שחלק מהנמנעים אינם רקדנים (עמ' 19 לפרוטוקול, בשורות 9-10), אולם לא הובהר באיזה
33 חלק מדובר (ואם הם לא רקדנים – אם הביעו עניין בפרסום). בנוסף, הפלטפורמה שבה
34 בוצע הפרסום (עמוד פייסבוק) אמנם מאפשרת מחד גיסא העברה מהירה של המידע, אולם

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1 מאידך גיסא גם אפשרה לתובע ולאנשים אחרים לפרסום תגובות לרשומה, לרבות הסבר
2 של התובע ותגובתו בו-ביום לדברים שפורסמו. לבסוף, לא נטען שניתן היה למקד את
3 הפרסום בדרך אחרת, בשים לב למטרת הפרסום ולעובדה שקבוצת הנמנעים היא אולי
4 מוגדרת (רקדניות ורקדני סלסה), אך כלל לא ברורה בהיקפה.

5

6 36. במכלול הטעמים שלעיל, לא מצאתי כי הפרסום חרג מגבולות הסביר באופן ששלל
7 את תום ליבו של הנתבע. המסקנה היא כי עומדת לנתבע הגנת תום הלב בנוגע לרשומה
8 בכללותה ובפרט ביחס לחלקים שאינם מוגנים בגדרי הגנת אמת הפרסום (הקבוצה השנייה
9 והשלישית). לא נעלמה מעיניי טענת התובע על כך שנפגע מהפרסום, ועל כך שהוא עצמו
10 סבר שגם אם ישנן מחלוקות לעניין האופן שבו הוא רוקד, הפרסום ייחס לו כוונות שליליות
11 ובכך פגע בו. ואולם, המשמעות של קיום הגנות בחוק איסור לשון הרע היא כי ישנם מצבים
12 שבהם פרסום מסוים יהיה מוגן, גם כאשר הוא מהווה, כשלעצמו, לשון הרע.

13

14

סוף דבר

15

16 37. בסיום הדברים, אך לא בשוליהם, ראיתי לציין כי אין חולק על כך שפרסום
17 ברשתות חברתיות ובאינטרנט בכלל מציב שאלות ואתגרים חברתיים, ערכיים ומשפטיים.
18 מצד אחד, האמצעים הטכנולוגיים מאפשרים חופש ביטוי נרחב, מעבר לאמצעי התקשורת
19 המסורתיים. בנסיבות מתאימות, יש בכך תועלת חברתית רבה. מצד שני, קלות הביטוי
20 באינטרנט וברשתות חברתיות עשויה להביא לפגיעה בזכויות שונות, לרבות בזכות לכבוד
21 האדם ובזכות לפרטיות. הפגיעה ועוצמתה יכולות להיות גם פועל יוצא של הכמות הגדולה
22 של הנמענים שעלולים להיחשף לכל פרסום. האיזון שבין הערכים השונים שחוק איסור
23 לשון הרע מגן עליהם נקבע בחוק ובפסיקה, והוא חל ביחס לפרסומים כאלה כשם שהוא
24 חל ביחס לפרסום "מסורתי" (ראו, רע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו (15.4.2018)). נקודת
25 האיזון עשויה להשתנות, וזאת בהתאם לנסיבות כל מקרה ומקרה, לרבות הפלטפורמה
26 שבה בוצע הפרסום.

27

28 38. בהליך שלפניי, בחינת מכלול נסיבות העניין מטה את הכף לטובת דחיית התביעה
29 וקבלת טענות ההגנה של הנתבע. לגישתי, צירוף הנסיבות הוא כזה שעל אף הפגיעה בתובע,
30 הפרסום מוגן על פי החוק. בכל הנוגע לטענות העובדתיות ברשומה (קבוצה ראשונה), אני
31 סבורה כי הן חוסות תחת ההגנה של אמת הפרסום. הנתבע ביסס את הרשומה על עובדות
32 שהוכחו בהליך שלפניי כנכונות. יש ליתן משקל משמעותי לעובדה ש-13 רקדניות התייצבו
33 למתן עדות, והעידו על התנהלות דומה בעיקרה לזו שתוארה ברשומה. מדובר במסה
34 קריטית של ראיות, שהתובע לא סתר אותן ושהתקיים עניין ציבורי בפרסומן.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 39798-02-19 צרפתי נ' גורן

1

2 בכל הנוגע לאמירות העולות בגדר פרשנות והבעת דעה ברשומה (קבוצה שנייה
3 ושלישית), אני בדעה כי הרשומה בכללותה, לרבות האמירות הכלולות בקבוצה השנייה
4 והשלישית, חוסות תחת ההגנה של תום הלב. בהקשר זה, יש לתת משקל לכך שהנתבע לא
5 פעל באימפולסיביות, אלא רק לאחר מספר שנים שבהם נחשף להתנהלות התובע, ורק
6 לאחר שקיבל תלונות מרקדניות ולאחר ששוחח עם התובע על העניין והציג בפניו את
7 התלונות האמורות ללא הועיל. הנתבע ביקש לפרסם את הרשומה מתוך תחושת חובה
8 מוסרית וחברתית להתריע ולהגן על רקדניות, שהוא ראה עצמו אחראי להן בהיותו מדריך
9 סלסלה ובעל מועדון ללימוד ולריקוד סלסה. הפרסום בכללותו, לרבות האמירות העולות
10 בגדר פרשנות והבעת דעה, לא חרגו מתחום הסביר בנסיבות העניין. אף אם ניתן היה לנסח
11 את הדברים בלשון מתונה יותר, הרשומה אינה כוללת גידופים או מילות גנאי. כמו כן,
12 הפרשנות והבעת הדעה מתייחסות לטענות עובדתיות, שכאמור הן עצמן הוכחו כנכונות
13 וקיימו את יסודותיה של הגנת אמת הפרסום. כמוסבר לעיל, הפלטפורמה שנבחרה לפרסום
14 (חשבון פייסבוק) היא בעלת היבטים לכאן ולכאן, אשר אין בהם כדי לשנות את המסקנה
15 אליה הגעתי בנסיבותיו הקונקרטיים של מקרה זה. המשקל המצטבר של טעמים אלה
16 וטעמים נוספים שפורטו לעיל, מוביל למסקנה כי הנתבע זוכה להגנת החוק.

17

18 39. התוצאה מכל האמור לעיל היא כי הפרסום מוגן בהגנת אמת הפרסום והגנת תום
19 הלב. משזו התוצאה אליה הגעתי, דין התביעה להידחות.

20

21 התובע יישא בהוצאות הנתבע בסך כולל של 15,000 ש"ח.

22

23

24 ניתן היום, כ"ט תשרי תשפ"ג, 24 אוקטובר 2022, בהעדר הצדדים.

25

קרן אזולאי, שופטת

26
27